

СПОСОБИ ЗНИЖЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ РИЗИКІВ

к.е.н. **Шишова Ю.Г.**,
студент гр. Фмс-41/3с **Павленко І.В.**
Сумський державний університет (Україна)

В умовах сьогодення розвиток будь-якої економічної системи неможливий без інвестиційного процесу. Інвестиції спрямовуються на створення та розширення виробництва, на вдосконалення технологічних процесів, на поліпшення організації та управління. Інвестиційний процес завжди пов'язаний з ризиком втрати вкладених коштів. Необхідність дослідження способів зниження інвестиційних ризиків є не лише актуальною проблемою, а й істотно зростає в період динамічних змін в економічному розвитку країни.

Виміром інвестиційних ризиків та розробкою способів їх зниження займалося багато вчених, серед яких: Маслова Л., Оленева Н., Семенова Н., Тарасова В., Хобти В., Бурмейстра Є., Вінса Г., Марінджера Р., Росса С. та інші.

Серед основних способів зниження ризику є диверсифікація – розподіл інвестицій між видами діяльності, результати яких не пов'язані, що дозволяє підвищити стійкість підприємства до змін у підприємницькій сфері. Теорія і практика показують, що в довгостроковій перспективі ризику інвестування в одну компанію порівняно з потенційною прибутковістю невиправдано великі. Їх зниження і є головне завдання диверсифікації. Проте під час диверсифікації зменшується несистематичний ризик однієї акції. При цьому залишається системний ризик – ризик глобального краху ринку цінних паперів. При виборі активів для створення портфелю необхідно розглядати не окремо кожен, а їх сукупність в портфелі та вплив на поведінку портфеля взагалі [1].

Наступним способом зниження інвестиційних ризиків є страхування та резервування. Економічна сутність страхування полягає в наданні страхового захисту, що формується за рахунок створення спеціальних страхових фондів для компенсації в випадки настання страхової події. Перед тим як почати страхування необхідно визначити чи виправдане таке страхування, оскільки можливість настання та величина збитку суттєво відрізняються за галузями промисловості, в результаті чого одні підприємства можуть управляти інвестиційними ризиками на основі самострахування.

Самострахування припускає створення фінансових механізмів, що дозволяють заздалегідь створити фонди для фінансування збитків. Одним із механізмів проведення самострахування є створення кептивних страхових компаній (це страхові компанії, що входять до групи нестрахових організацій – промислових, промислово-фінансових, фінансових груп тощо, і страхують ризики всієї групи) [2].

Резервні фонди відображають як вартість та співвідношення потенційних ризиків, що впливають на реалізацію самого проекту, так і розмір видатків, які необхідні для подолання можливих перешкод під час виконання проекту. Резерв використовується для фінансування таких заходів: виділення коштів для виявлених і раніше не передбачуваних робіт за проектом; збільшення фінансування на роботи, для виконання яких було виділено недостатньо коштів; тимчасове формування бюджету на здійснення робіт, для яких необхідні асигнування ще не виділені; компенсація непередбачених змін витрат на оплату праці основних робітників, накладних видатків і т. ін., що виникають у ході реалізації проекту.

Ще одним із способів зниження ризику є хеджування – страхування ціни товару від ризику або небажаного для виробника падіння, або не вигідного для споживача збільшення, за допомогою укладання ф'ючерсних контрактів або опціонів. Сьогодні існує дуже багато різноманітних видів опціонних та ф'ючерсних контрактів, що дозволяють інвестору застрахувати себе практично від усього: від коливання ціни на акції, на товари, від зміни

відсоткових ставок і курсу валют і тому подібне. Перш ніж використовувати хеджування необхідно зважити, що ви виграєте, оскільки така операція не безкоштовна [3].

Що стосується розподілу ризику між учасниками інвестиційного проекту, то цей спосіб передбачає часткову передачу партнерам фінансових ризиків за окремими операціями. Розподіл ризиків відбувається між учасниками проекту при розробці фінансового плану на підставі підписання різних угод, контрактів, договорів, а також за рахунок створення банківських синдикатів або підрядно-будівельних консорціумів тощо.

Отже, інвестиційний ризик – це ризик можливих фінансових втрат в процесі інвестиційної діяльності. Для зниження цього ризику існують декілька способів, серед яких диверсифікація, страхування, самострахування, хеджування, створення резервних фондів та розподіл ризику між учасниками інвестиційного проекту. Всі ці способи в сукупності діють як загальна система, що дає можливість суттєво знизити інвестиційний ризик інвестора.

1. Диверсифікація – лучший способ снижения инвестиционных рисков [Электронный ресурс] – режим доступа: <http://www.nexus.ua/data/files/Articles/Investment/Diversification.pdf>.
2. Хеджування [Електронний ресурс] – режим доступу: http://finrep.kiev.ua/download/fl_hedging.pdf.
3. Черваньов Д. М. Менеджмент інвестиційної діяльності підприємств: Навч. посіб. – К. : Знання–Прес, 2003. — 622 с.

Шишова, Ю.Г. Способи зниження інвестиційних ризиків [Текст] / Ю.Г. Шишова, І.В. Павленко // Економічні проблеми сталого розвитку : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції імені проф. Балацького О.Ф., м. Суми, 27 травня 2015 р. / За заг. ред.: О.В. Прокопенко, М.М. Петрушенка. - Суми : СумДУ, 2015. - С. 144-145.